

CADRE AS
c/o Bergkaasa Liane ringvei 58
4638 KRISTIANSAND S

Vår dato: 28.08.2023

Vår ref.: 202309554-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjetevatn i perioden 15.09.2023 - 01.11.2023, Birkenes og Evje og Hornnes kommuner

Vi viser til søknad av 09.06.2023 fra Vegusdal Kraftverk AS om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjetevatn.

Om søknaden

Vegusdal Kraftverk AS fikk konsesjon til bygging av Flateland kraftverk 13.09.2013. Det ble gitt utsatt byggefrist 20.08.2018 med frist for byggestart 13.09.2021 og frist for ferdigstilling 13.09.2026. Ifølge søknaden er utbyggingen nå godt i gang, men noe arbeid gjenstår bl.a. på overføringstunellen mellom Hovlandsdalselva og Kjetevatn. Prosjektert underkant av overføringstunnel ved utløp Kjetevatn ligger 2 meter under LRV. Dette for å sikre tilstrekkelig vanntilførsel via tunnelen fra inntaket i Hovlandsdalselva. I forbindelse med utløpet skal det også bygges et bjelkestengsel iht. godkjent detaljplan for miljø og landskap. Dette innebærer at overføringstunnelen må være tørrlagt i perioden for ferdigstilling av utløpet. For å kunne etablere en nødvendig fangdam i forkant av utløpet, er det nødvendig å senke vannstanden midlertidig i Kjetevatn med ca. 1 meter under LRV. Det er forutsatt at nødvendige maskiner kan operere i en vannstand på ca. 1 meter under etableringen av fangdammen og ved fjerning av fangdammen etter ferdigstilling av utløpet. Planlagt periode for oppstart og ferdigstilling av utløpet er 4-6 uker. Basert på dagens fremdrift tunneldriving i overføringstunnelen, vil arbeider ved utløpet kunne påbegynnes i midten av september 2023.

Det søkes på denne bakgrunn om å kunne redusere vannstanden i Kjetevatn med 1,2 m under LRV i perioden 15. september – 1. november 2023. Tidspunkt for senkning av vannstanden er avhengig av ferdigstilling av overføringstunnelen og kan bli noe forskjøvet i forhold til virkelig fremdrift.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har sendt søknaden på høring til Birkenes kommune, Evje og Hornes kommune, Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Agder fylkeskommune uttaler følgende i brev av 01.08.2023:

«Dette vannet ble arkeologisk registrert i 2011 i forbindelse med konsesjonen. Det ble da ikke påvist automatisk fredede kulturminner på land, men samtidig var vannføringen i vannet en meter høyere enn normalt. Med denne dispensasjon vil flater som man tidligere ikke kunne undersøke bli tørrlagte og som vil ha et høyere potensiale for funn fra steinalderen på enn flatene høyere opp i terrenget. Gitt at den arkeologiske registreringen i forbindelse med konsesjonen er allerede gjennomført og Aust-Agder fylkeskommune allerede har gitt sin merknad, er ytterligere arkeologiske registreringer ikke noe man kan belaste tiltakshaver.

Agder fylkeskommune er derimot villig til å foreta en enkel befarings av flatene som blir eksponert, når vannstanden er på sitt laveste, på egen regning. Vi mener det kan være informasjon her som det er viktig å ta med videre til fremtidige konsesjonsbehandlinger, av både negativ og positiv data. Alt vi eventuelt måtte finne vil regnes som allerede frigitt gjennom planen og vil ikke ha videre konsekvenser for driften av anlegget.

Vi ber prosjektansvarlig om å ta direkte kontakt med arkeolog Joakim Wintervoll (Joakim.Wintervoll@agderfk.no) for å avklare tilgang til vannet og når man mener vannstanden vil være på sitt laveste. I 2012 gjennomførte Norsk Maritimt Museum også en arkeologisk registrering under vann. Det ble ikke registret automatisk fredede kulturminner ovenfor lavest registrerte vannstand (LRV). I sørvestlige ende av Kjetevannet ble det funnet en mulig stokkebåt med uvisst alder. Gitt at den lå lavere enn LRV, ble den regnet som å ligge utenfor planområdet og ikke nøye undersøkt. Det er uvisst hvordan denne båten blir påvirket av at vannstanden senkes under LRV, siden vi ikke har tilgjengelig god kartfesting av den. Saken er blitt sendt til Norsk Maritimt Museum for uttalelse, men på grunn av ferieavvikling er det ikke sikkert at uttalelsen fra dem vil komme sammen med Agder fylkeskommunes uttalelse. Den vil i så fall ettersendes.

Fylkeskommunen har ingen øvrige merknader.»

I brev av 09.08.2023 ble uttalelsen fra Norsk Maritimt Museum videresendt via Agder fylkeskommune:

«Viser til anmodning om uttalelse til søknad om fravik fra manøvreringsreglementet for Kjetevatn i Birkenes og Evje og Hornes kommuner i Agder og til telefonsamtale i dag 4. august 2023. Tinfos søker om å i perioden 15. september- 1. november tappe Kjetevatn under lavest regulerte vannstand (LRV) i forbindelse med anleggsarbeid.

Norsk maritimt museum (NMM) gjennomførte en arkeologisk registrering under vann i 2011. Det ble påvist flere flatbåninger og en uthulet stakk tolket som mulig stokkebåt. Ingen av dem ble vurdert å være vernet av kulturminneloven. Det er i rapporten ikke oppgitt vannstand for undersøkelsen, men den antas å være gjort på normalvannstand før regulering (315 moh). Undersøkelsen ble gjort fra land og ned til 2 m dybde. Det er likevel en mulighet for at den midlertidige nedtappingen vil tørlegge områder enda lavere. Dersom det kommer frem båter eller stokkebåter ber vi derfor om at museet kontaktes umiddelbart for å kunne gjøre en vurdering av funnet.»

Statsforvalteren i Agder uttaler i e-post av 10.08.2023:

«Ved bygging av fangdam er det viktig at utbygger pålegges å gjøre nødvendige tiltak for å unngå/begrense partikkelspredning nedover Tverråna.

Vi viser for øvrig til uttalelse fra Agder fylkeskommune, som er forvaltningsmyndighet for fisk i det berørte området, og har ingen merknader vedrørende dette. Vi har heller ikke andre merknader om naturmangfold.»

NVE har ikke mottatt noen uttalelser fra kommunene i denne saken.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Flateland kraftverk er under utbygging og anleggsfasen er godt i gang. Kjetevatn skal være inntaksmagasin til kraftverket og skal manøvreres innenfor reguleringshøydene LRV kote 314,5 og HRV kote 316,5 når anlegget står ferdig. Kjetevatn skal også motta overført vann fra Hovlandsdalselva via en tilløpstunell. Det er ferdigstillingen av utløpet av denne tunellen som krever en lavere vannstand enn LRV kote 314,5. Det er derfor søkt om å få senke vannstanden i Kjetevatn med 1,2 m under LRV-nivå i en periode fra 15. september til 1. november for å få avsluttet arbeidet med tunellutløpet. I søknaden er det opplyst om at vannstanden pr. i dag holdes på LRV under hele byggeperioden ved hjelp av en sprengt kanal gjennom dammen samt en enkel fangdam.

Tiltakshaver mener konsekvensen av en kort periode med redusert vannstand i Kjetevatn, er begrenset. Veien inn til Kjetevatn er stengt med bom slik at det er grunneiere og 3 hytteeiere på østsiden av vannet som kan bli berørt i forhold til det visuelle. Ørretbestanden i vannet vurderes ikke å bli berørt av tiltaket og heller ikke naturmiljøet rundt vannet. Kjetevatn er tidligere benyttet i forbindelse med tømmerfløting og har allerede en definert erosjons/reguleringssone pga. stor variasjon i vannstand.

Gjennom høringen av søknaden kom det ikke inn innvendinger eller nye momenter som spesielt bør hensyntas. Agder fylkeskommune vurderer tiltaket til ikke å ha noen nevneverdige negative konsekvenser for fisk. Statsforvalteren henviser til fylkeskommunens uttalelse og har ellers ingen merknader til mulige konsekvenser for naturmangfold. De påpeker imidlertid at det ved bygging av fangdam på utsiden av

tunellutløpet bør pålegges nødvendige tiltak for å unngå/begrense partikkelspredning nedover Tverråna.

Fylkeskommunen er opptatt av mulig nye funn av kulturminner dersom Kjetevatn skal senkes til lavere nivåer enn det som var situasjonen under tidligere kulturminneundersøkelser i 2011-2012. De ber derfor om å bli kontaktet av tiltakshaver når vannet er på det laveste for å kunne gjøre undersøkelser i egen regi. Norsk maritimt museum har også bedt om å bli kontaktet av tiltakshaver for å kunne gjøre en vurdering av eventuelle funn av båter eller stokkebåter som måtte komme frem under nedtappingen.

NVE mener på bakgrunn av opplysninger i søknaden, innspill i høringen og egne vurderinger, at tiltaket har få eller ingen negative konsekvenser av betydning. Tiltaket er nødvendig for å ferdigstille en pågående utbygging og bør være omtalt og tatt hensyn til i godkjent detaljplan for landskap og miljø. Kjetevatn har tidligere vært brukt i forbindelse med tømmerfløting og har i den sammenheng og også naturlig, vært tilpasset en relativt stor variasjon i vannstand. En senkning på 1,2 m under fremtidig LRV-nivå i en kortere periode på høsten, vil neppe medføre negative konsekvenser for fisk eller annet biologisk mangfold. Ved etablering av fangdam utenfor tunellutløpet, kan det oppstå episoder med partikkelkonsentrasjoner betydelig større enn under normale forhold. Det er derfor naturlig å stille vilkår om å forsøke å begrense videretransport av partikler ut av innsjøen.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og avgrenset til en kort periode. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at nedtappingen av Kjetevatn er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Vegusdal kraftverk AS kan senke vannstanden i Kjetevatn med 1,2 m under LRV kote 314,5 i perioden 15. september – 1. november 2023.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Kravet til minstevannføring i utløpet av Kjetevatn skal overholdes i hele perioden.
- Alle vannstandsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under LRV.
- Perioden med vannstand under LRV må gjøres så kort som mulig. Oppfyllding til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.

- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen starter. Berørte parter, grunneiere og hytteiere, skal kontaktes direkte for å opplyses om tiltaket.
- Instrumentering for registrering av vannstand inntil 0,5 m under LRV skal etableres samtidig med at magasinet likevel er nedtappet, dersom slikt utstyr ikke allerede er etablert. Jf. punkt 4.5 i retningslinjer av 20.06.2016 for registrering av vannstand i reguleringsmagasin.
- Det forutsettes at det ved bygging og fjerning av midlertidig fangdam gjøres nødvendige tiltak for å unngå/begrense partikkelspredning nedover Tverrelva.
- Agder fylkeskommune ved arkeolog Joakim Wintervoll (Joakim.Wintervoll@agderfk.no) skal kontaktes for å avklare tilgang til vannet og tidspunkt for når man mener vannstanden vil være på sitt laveste.
- Dersom det kommer frem båter eller stokkebåter når Kjetevatn er nedtappet, skal Norsk maritimt museum kontaktes umiddelbart for å kunne gjøre en vurdering av funnet.
- NVE forutsetter at Vegusdal kraftverk AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

CADRE AS

Kopimottakerliste:

Petter Dønnestad
Vegusdal Kraftverk AS
BIRKENES KOMMUNE
Evje og Hornnes kommune
Norsk Maritimt Museum
STATSFORVALTEREN I AGDER
AGDER FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.